

Татарстан Республикасы Әтнә муниципаль районы
« Сибгат Хәким исемендәге Күлле Киме урта гомуми белем
мәктәбе» муниципаль бюджет мәгариф учреждениесе

Гаилә бюджеты

8 сыйныф укучылары өчен
технология дәресе .

Төзеде:
Гайнетдинова Г.С.
технология укытучысы.

Дәреснең максаты:

- Укучыларга бюджет, керем, чыгым сүзләренең мәгънәсен аңлату.
- Гаиләнең кереме һәм чыгымыннан чыгып бюджетны төзөргә өйрәнү.
- Гаилә ресурсларына сакчыл караш тәрбияләү.

Гаилә бюджеты -

- ул билгеле бер вакыт эчендәге (ай яки ел) барлык керем һәм чыгымнарның структурасы.

Керем -

- Ул предпрятиеләрдән, аерым затлардан яки нинди дә булса эшчәнлек нәтижәсендә алынган акча яки материал байлыклар.

Гаилә кереме

Гаилә эгзаларының
хезмәт хаклары

Жәмәгать оешмаларынан
ташламалар һәм түләүләр

Пенсия һәм
стипендия

Башка
чыганаclar

Кыйммәтле
кәгазьләрдән

Йорт тирәсе хужалыгынан

Күчәмсез милекне һәм
башка средстволарны
арендага биреп торудан

Эшмәкәрлек эшчәнлегеннән

ЧЫГЫМ -

- ул билгеле бер максатларда нәрсәгә дә булса акча тоту, сарыф итү, нәрсәнедер куллану.

Чыгымнар

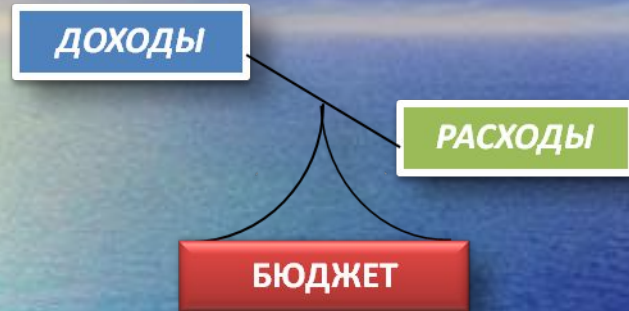
Жыелган акчалар (тупланыш)

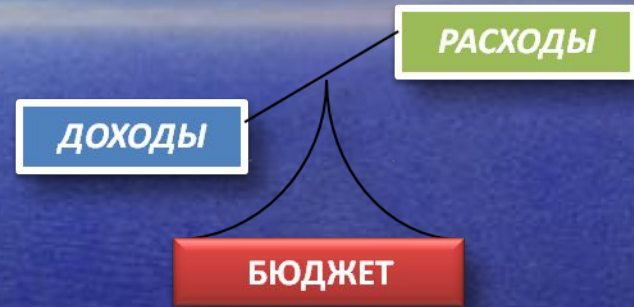
Тупланыш ул – кирәкле әйберләргә алганнан соң (азык-төлек, йорт жиһазлары, уку әсбаплары, торак, транспорт, дәвалану өчен тотылган акчалар) гаилә керемәнән калган акчалар.

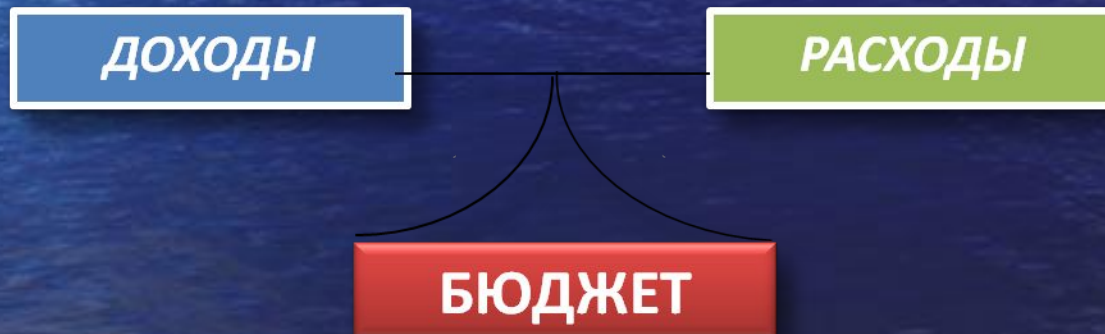
Бюджет үлчэве

дефицит бюджета ($P > D$)

бюджет избыточный ($P < D$)

Сбалансированный бюджет ($P = D$)

Гаилә бюджетының структурасы

Гаилә керемнәре	%	Гаилә чыгымнары	%
1. Гаилә әгъзаларының хезмәт хаклара	80	Мәжбүри түләмнәр, салымнар, фатир өчен түләүләр	15
2. Пенсия, стипендия, акчалата ярдәм	9	Туклану	40
3. Шәхси хужалыктан кергән керемнәр	4	Азык-төлек булмаган товарлар: өс-баш һәм аяк киеме, мебель, йорт кирәк-ярагы	30
4. Башка чыганаclar	7	Мәдәни һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү	10
5. Кыйммәтле кәгазьләрдән		Туплап бару, жыйнау	5

Рольле уен “Гаилә бюджеты”

Гаилә -

№	Гаилә әгъзалары	Яше	Эш урыны, яки уку урыны	Якынча хезмәт хакы, пенсия
1	Әти			
2	Әни			
3	Бабай			
4	Әби			
5	Малай			
6	Кыз			

Гаиләнең өстәмә керем чыганақлары

Шәхси хужалықтан кергән керемнәр

Кыйммәтле кәгазьләр

Башка чыганақлар

Хобби

Барлык керем _____

Чыгымнар төре	Акча ТОТЫЛЫШЫ
Мәжбүри түләмнәр, салымнар, фатир өчен түләүләр	
Туклану	
Азык-төлек булмаган товарлар: өс-баш һәм аяк киеме, мебель, йорт кирәк-ярагы	
Мәдәни һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү	

Тест

1. Гаилә бюджеты ул
  - * Бер атна эчендә кергән керем;
  - * Билгеле бер вакыт эчендә барлык керем һәм чыгымнарның структурасы;
  - * Билгеле бер вакыт эчендә барлык чыгымнар структурасы.
2. Жөмләне төгәлләгез:
  - А) Үлчәү тигезләнеш хәлендә икән – димәк .....
  - Б) Чыгымнар керемнәрдән зуррак булганда, ...
  - В) Керемнәр чыгымнардан артып китсә, ...
3. Гаиләдә акча кем кулында булса гаилә бюджеты төгәл алып барылыр дип санысың?
  - * бер кеше кулында гына;
  - * һәркем аерым тотса.
4. Көндәлек меню ни өчен кирәк?
  - * финанс якны көйләү өчен;
  - * сәламәтлекне саклау өчен;
  - * бары авыру кешеләр өчен генә.

Игътибарыгыз өчен

зур рәхмәт!